

Sommaren 2009 Ungdomsjouren Socialtjänst- och arbetsmarknads- förvaltningen

Inledning

Maria Ungdomsenhet är stadens centrala enhet för ungdomar upp till 20 år. Verksamheten består av tre sektioner; Utrednings- och behandlingssektionen, Stödcentrum för unga brottsoffer och medling samt Ungdomsjouren.

Ungdomsjouren bedriver tre olika typer av uppsökande arbete.

- Sex socialsekreterare har uppdraget att under dagar, kvällar, nätter och helger bedriva uppsökande arbete i city med ungdomar. Uppdraget är att förhindra att ungdomarna hamnar i missbruk, kriminalitet, prostitution eller annat socialt nedbrytande beteende. Vidare samordnar och ansvarar de för det uppsökande arbetet vid extraordinära situationer.
- Två socialsekreterare samarbetar med Citypolisens Ungdomsrotel och Åklagarmyndighet. Uppdraget är att snabbt bedöma och aktualisera unga gärningsmän med behov av insatser från socialtjänsten samt att vara ett stöd för ungdomar som är misstänkta för olika brott.
- En socialsekreterare arbetar operativt tillsammans med Ungdomssektionen vid Läns-kriminalpolisen i Stockholms län inom MUMIN. Ett uppdrag från Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen; *Ny inriktning i arbetet mot hemlöshet* innefattas även i denna tjänst med inriktning på att hitta avvikna ungdomar.

Denna rapport handlar i huvudsak om ungdomssituationen i City med kompletterande information från de andra två delarna av Ungdomsjourens uppsökande arbete.

Sommaren 2009

Under sommaren 2008 uppmärksammande Ungdomsjouren en ökning av antalet ungdomar i City. Tidigare år har Ungdomsjouren noterat att antalet ungdomar i City minskat under sommarmånaderna, vilket det åter gjorde under sommaren 2009. Konstateras kan då att sommaren 2008 var ett år som avvek från hur det brukar se ut. Under sommarmånaderna 2007 hade Ungdomsjouren 1 338 kontakter med ungdomar, under 2008 var motsvarande siffra 2 162 och 2009 hade siffran åter sjunkit till 1 127 kontakter. Det innebär att antalet ungdomskontakter nästan har halverats från föregående år.

Ungdomsjouren observerar sällan ungdomar som dricker alkohol på allmän plats i City. Istället har många ungdomar vistats i Tantolunden på södermalm, där det förekommit mycket fylla. Här umgås också ungdomar i ett brett åldersspann med varandra. Ungdomsjouren har sett ett behov av en utökning av belysningen i parken för att möjligen göra platsen säkrare för ungdomar.

Socialsekreterarnas arbetssituation och arbetsmiljö i Stockholms city påverkades även 2009 av att få poliser var på platsen. Ungdomsjouren ser att det finns ett behov av en permanent polisbemanning på Sergelstorg. När polisen inte befinner sig på platsen ökar den kriminella aktiviteten. Situationen blir mer allvarlig och miljön än mer olämplig och vuxna missbrukare och ungdomar får kontakt med varandra, till exempel unga flickor som får kontakter med äldre missbrukande killar.

Ungdomarna var i blandade åldrar, ungefär hälften flickor och hälften pojkar, pojkarna var något fler. Antalet ungdomar ökade i mitten av augusti, strax före skolstarten och ett 50-tal ungdomar samlades vid den övre delen av Sergelstorg, ovanför rulltrappan i "glasburen". Under höstmånaderna har antalet ungdomar fortsatt att vara ganska högt i city, vilket det brukar vara efter sommaren.

Under sommarens olika evenemang har Ungdomsjouren som vanligt samarbetat med polis, fältassistenter och frivilligorganisationer. Ungdomsjourens upplevelse är att det varit lugnare denna sommar än under tidigare år och att samverkan har fungerat väl.

Under våren hade Ungdomsjouren ett utökat samarbete med citystadsdelarnas fältassistenter, polisens Ungdomsrotel och Lugna Gatan. Detta har bidragit till att sektionen fått en bredare bild av ungdomssituationen i Stockholms city.

Med anledning av att det var många barn, företrädesvis romer från olika länder i Europa, som spelade musik och sålde rosor på gatorna i Stockholms city somrarna 2006 och 2007, utarbetade Ungdomsjouren våren 2008, en ny strategi för att bättre fånga upp dessa barn. Ungdomsjouren har sedan flera år samarbetat med Stockholms socialjour och polis kring denna problematik. Dock var det i stort sett inte några barn som tiggde, sålde rosor eller spelade på gatorna i city sommar 2008 eller 2009. Ungdomsjourens socialsekreterare vid polisens Ungdomsroteln har inte heller haft några barn och ungdomar där det finns misstanke om att de begår brott under tvång från vuxna. Utifrån Ungdomsjourens uppdrag i Stockholms city har sektionen en vision 2030, *vi ska inte ha barn och ungdomar som exploateras eller på annat sätt far illa på gatorna i Stockholms citymiljöer*.

Under sommaren kan också noteras att även antalet transporter halverats i jämförelse med sommaren 2008. Ungdomsjouren genomförde 22 transporter av ungdomar till hemmet, Socialjouren, institutioner och Maria Ungdomsakutmottagning (42 transporter under 2008).

Ungdomar och trender

Grupper av ungdomar förändras snabbt och personer går in och ut i olika grupperingar. Några försvinner, andra kommer till och några blir kvar under längre perioder. För att ändå få en uppfattning av problematiken och strategier för olika lösningar har Ungdomsjouren gjort vissa generaliseringar. Alla ungdomar som vistas återkommande i riskmiljöerna är aktuella eller aktualiseras av Ungdomsjouren, vid lokal socialtjänst.

En kärna av ungdomar vistas frekvent på Sergelstorg. Ungdomarna kommer från olika stadsdelar och kommuner och lär känna varandra på Sergelstorg. Ungdomsjourens uppfattning är att den gemensamma nämnaren för majoriteten av dessa ungdomar är "utanförskap" i någon form där ungdomen har dålig lokal anknytning. Många av dessa ungdomar är aktuella vid lokal socialtjänst men vistas ändå i riskmiljöerna. I dessa ärenden har Ungdomsjouren ett nära samarbete med stadsdelarna och föräldrar. Ungdomsjouren har arbetat aktivt med de så kallade "oidarna", oidentifierade ungdomar. I samarbete med polis har Ungdomsjouren snabbt fått fram personuppgifter för att kunna göra anmälan till lokal socialtjänst i de ärenden det behövs och också fått kontakt med föräldrar. Ungdomsjouren och polis känner till att det förekommer missbruk av cannabis i gruppen och arbetar aktivt med problemet.

Ungefär hälften av de som vistas frekvent på Sergels torg är flickor, några är unga flickor mellan 13-15 år. De kommer ofta till platsen i mindre grupper om 2-4 personer och söker kontakt med äldre killar. Tidigare år har dessa flickor sett tillsammans med grupper som exempelvis de fotbollsintresserade. I år förefaller det som om de rör sig mer fritt mellan de olika grupper som finns på platsen.

Bland Lugna Gatans medarbetare finns ett brett spektrum av etnisk bakgrund, vilket har varit en tillgång för Ungdomsjouren i kontakten med ungdomar med utomeuropeisk härkomst som vistas på Sergelstorg. Detta har underlättat arbetet och ökat insynen i gruppen. Dock kvarstår oron kring flera av pojkarna i ungefärlig ålder 15-19 år. Ungdomsjouren upplever att det förekommer bristande kunskap om rättigheter och skyldigheter i det svenska samhället samt varierande kunskaper i det svenska språket. Detta medför i vissa fall att det är svårt för gruppen unga vuxna i kontakten med lokal socialtjänst. Ungdomsjouren vet att polisen uppmärksammat några av ungdomarna med anledning av kriminalitet och några har även haft kontakt med Ungdomsjourens socialsekreterare vid Citypolisens Ungdomsrotel. Det är fortfarande av största vikt att bedriva ett offensivt uppsökande och förebyggande arbete med dessa ungdomar då de löper risk att "falla mellan stolarna". Ungdomsjouren har sett exempel ur denna grupp, främst bland unga pojkar 17-20 år, som brutit kontakten med sina föräldrar eller upplever att de har en komplicerad relation till dem.

Den grupp som Ungdomsjouren har benämnt som EMO-ungdomar finns fortfarande kvar på Sergels torg men gruppen kan sägas ha halverats sedan föregående år. (Många av dessa ungdomar skulle inte själva benämna sig som EMO). Gruppen tycks också vara uppblandad med andra ungdomar i högre utsträckning än tidigare. Grupptillhörigheten är inte helt tydlig och nätverken förefaller ganska lösa. Ungdomarna i denna grupp kan sägas vara mindre utåtagerande än andra ungdomar och mer misstänksamma mot vuxenvärlden. Individer i gruppen byts ut men gruppen finns kvar frekvent i miljön.

Grupperingen av Thaiändska ungdomar syns inte längre till på Sergelstorg. Enstaka gånger har någon grupp vistas på platsen, men de har inte utmärkt sig och bara varit där korta stunder.

Grupper med fotbollssupportrar har minskat kraftigt i antal. Trenden med fotbollssupporterkulturen finns kvar utifrån vad Ungdomsjouren hör ifrån samarbetspartners, men på Sergelstorg är den inte längre särskilt utbredd.

Ungdomsjouren har påträffat 1 flicka under perioden som är under 18 år och prostituerade sig, dock ej i gatuprostitution. Ytterligare har två flickor under 18 år påträffats på Malmskillnadsgatan, vilka socialsekreterarna haft misstanke om prostitution men det inte har bekräftats. Dock fångades båda dessa ärenden upp ändå på grund av andra omständigheter.

En oroande trend är olika typer av gäng bland ungdomar. Det finns det kriminella gäng som specialiserat sig på att rekrytera unga tonåringar, exempelvis Black Scorpions och Original Gangsters. Några av dem är också kända för att vara än mer våldsamma än andra gäng. Har man gått med i den här typen av gäng kan det vara mycket svårt att ta sig ur. Dessa ungdomar påträffar Ungdomsjouren inte på Sergelstorg men däremot då de medverkar vid polisförhör och Ungdomsjourens socialsekreterare vid citypolisens Ungdomsrotel.

Ytterligare finns gäng som mer är av karaktären att man hör samman som bröder och håller ihop. Ungdomsjouren har påträffat flera ungdomar som är involverade på olika sätt och som far mycket

illa, själva är våldsamma, destruktiva och mår psykiskt dålig. De är samtliga aktuella vid lokal socialtjänst. Flera har kontakt inom psykiatrin. Dessa ungdomar påträffas på Sergelstorg och vid citypolisens Ungdomsrotel.

På fältassistenternas rikskonferens hade man tema kring kriminella gäng. Inom Ungdomsjouren finns en utsedd medarbetare som har särskild kompetens i frågan och i uppdrag att hålla sig uppdaterad kring utvecklingen i Stockholm.

Droger

Det kommer ständigt nya droger som inte är narkotikaklassade som går att köpa via internet. Polisen är uppdaterad och håller sig ajour men lagstiftning ligger ständigt ett steg efter med att narkotikaklassa de droger som dyker upp på nätet. Många nya preparat, både lagliga och olagliga, syns ofta inte på drogtester. Den drog som Ungdomsjouren ser som vanligast bland ungdomar är alkohol tätt följt av cannabis. Enligt uppgift från Utrednings- och behandlingssektionen på Maria Ungdomsenhet ser man en stor ökning av användandet av droger förvärvade via nätet.

Slutsatser

2008 var ett år som avvek från det mönster Ungdomsjouren tidigare noterat under sommarmånaderna. Dock är det påtagligt att det sociala arbetet behöver vara mer offensivt för att kunna nå de ungdomar som inte uppenbart syns så tydligt i miljöerna. Ungdomsjourens samarbete inom ramen för MUMIN är ett bra exempel på hur man kan bedriva det arbetet på ett systematiskt sätt. MUMIN utsågs av ECPA i augusti till Sveriges bästa brottsförebyggande arbete. Ungdomsjouren har ett mycket bra samarbete med polis, främst med Citypolisens Ungdomsrotel och Länskriminalens Ungdomssektion. Det är uppenbart att samverkan med polis är av största vikt för alla tre typer av uppsökande arbete på Ungdomsjouren för att på så sätt hitta unga människor som är okända för socialtjänst och beroendevård. Även avseende ungdomar som redan är kända av olika myndigheter pågår ett viktigt kompletterande arbete på fältet där Ungdomsjouren tillhandahåller ytterligare information till de socialsekreterare som arbetar lokalt och gör den sociala utredningen. Samverkan fortgår med ideella organisationer, lokal socialtjänst och fältassistenter, polis, föräldrar, landsting samt förvaltningens egna verksamheter som Socialjouren, Uppsökarenheten för vuxna och Prostitutionsenheten. Genom olika redskap och arbetsmetoder som till exempel gemensamma chefsforum, de träffar som Ungdomsjouren arrangerar för stadens fältassistenter, har möjligheterna att agera som en stad i Stockholm förbättrats. Ytterligare har det nära samarbetet med Lugna Gatan varit till stor hjälp för Ungdomsjouren .

Utifrån observationer från det uppsökande arbetet och också förvaltningens rapport *Unga vuxna på härbärge*, tydliggörs behovet av att nå ut till unga människor med socialtjänstens insatser.

Sommaren 2009 var ungdomsgrupperingarna otydligare och ungdomar rör sig friare mellan olika grupper. Med anledning av detta anges inga antal detta år.